

De digitale eengemaakte markt

Standpuntnota – mei 2016

Inleiding

De digitale economie is een van de sectoren die de groei en werkgelegenheid in Europa een impuls kan geven en beschikt daardoor over een onbetwistbaar economisch potentieel. Digitale concurrentiestrijd is goed voor bedrijven: ze worden er productiever door en zullen zich beter staande kunnen houden op een toekomstige mondiale markt. Daarnaast kunnen informatie- en communicatietechnologieën (ICT) de kosten voor het bedrijfsleven en de overheid drukken, nieuwe markten toegankelijker maken en het opstarten van een onderneming vereenvoudigen. Voor consumenten betekent een goed werkende digitale markt dat er meer, betere en goedkopere diensten worden aangeboden, met ruimere mogelijkheden die bovendien gemakkelijker kunnen worden benut.

Feit is echter dat de Europese Unie (EU) tot dusver niet heeft geprofiteerd van de enorme kansen die de digitale technologie biedt, mede doordat de Europese markt nog steeds uit nationale markten bestaat. Gevolg hiervan is dat de extra economische groei, de nieuwe banen, de toegenomen investeringen en innovatie die een volwaardige digitale eengemaakte markt met zich mee kan brengen, nog steeds op zich laten wachten.

Wat de EU doet

In de afgelopen jaren heeft de EU meer vaart gezet achter de totstandbrenging van een meer onderling verbonden en geïntegreerde Europese digitale economie. In 2010 is er met de 'digitale agenda voor Europa', een van de zeven vlaggeninitiatieven van de Europa 2020-strategie, een nieuwe impuls gegeven aan de afstemming van de regels voor de interne markt op het digitale tijdperk. De EU heeft sindsdien verscheidene belangrijke wetteksten aangenomen, bijv. over roamingtarieven, verlaging van de kosten van breedbandnetwerken, e-aanbestedingen en consumentenrechten. Een aantal belangrijke wetgevingsvoorstellen ligt echter nog op tafel bij de Raad van de Europese Unie en op veel gebieden is er nog altijd sprake van nationale markten.

Met de publicatie van de strategie voor de digitale eengemaakte markt voor Europa in mei 2015 heeft de Commissie-Juncker de

aanzet gegeven tot het wegwerken van belemmeringen van regelgevende aard en wil zij ervoor zorgen dat alle Europeanen ten volle kunnen profiteren van de kansen die het internet biedt. Doel van deze strategie is het stimuleren van economische groei en het scheppen van banen, door ervoor te zorgen dat de Europese Unie de digitale revolutie omarmt en digitale mogelijkheden biedt aan burgers en bedrijven. De mededeling van de Europese Commissie bevat 16 initiatieven die tot doel hebben consumenten en bedrijven een betere toegang tot digitale goederen en diensten te bieden, de juiste omstandigheden en eerlijke mededingingsvoorwaarden te scheppen om digitale netwerken en innovatieve diensten tot ontwikkeling te laten komen en het groeipotentieel van de digitale economie te maximaliseren. Deze initiatieven hebben bijvoorbeeld betrekking op de bevordering van elektronische handel, de bestrijding van geoblocking, de modernisering van het auteursrecht en de vereenvoudiging van btw-regelingen.

Het standpunt van het EESC

In zijn advies over de 'Strategie voor een digitale eengemaakte markt', dat tijdens de zitting van december 2015 werd aangenomen, schaarde het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) zich achter de Europese Commissie, die vastbesloten is om een eind te maken aan de versnippering van het Europees digitaal beleid. Dankzij een omvangrijke Europese digitale strategie moet de EU optimaal gebruik kunnen maken van de uitgebreide mogelijkheden die de digitale technologie biedt en moet Europa een vooraanstaande positie kunnen verwerven in de digitale economie, waar derde landen nu de toon aangeven.

Het EESC vindt dat er sprake moet zijn van een creatieve - en niet alleen consumptieve - digitale Unie. Om dit te bereiken stelt het een reeks praktische maatregelen voor: de digitale kloof dichten, jonge kinderen vroeg een verantwoord gebruik van digitale vaardigheden aanleren, toegankelijkheid voor iedereen waarborgen - ook voor mensen met een handicap - en publiek-private investeringen in onderzoek, beroepsopleiding en onderwijs bevorderen.

De EU moet de mogelijkheden van nieuwe technologische ontwikkelingen, zoals het gebruik van big data, optimaal benutten. De verschillende nationale regelingen moeten worden gebundeld in

een samenhangend Europees kader dat zich, dankzij een intelligent beleid op het gebied van gegevensverwerking, onderscheidt door economische belangen op evenwichtige wijze te koppelen aan bescherming van de privacy op verschillende terreinen waaronder de medische sector, volksgezondheid, persoonsgebonden dienstverlening en levensmiddelen.

Het EESC erkent de rol van onlineplatforms (zoekmachines, sociale media, websites voor het delen van kennis en beeldmateriaal, appstores enz.) in de digitale economie en vindt dat er geen beperkingen mogen worden opgelegd aan de activiteiten van dergelijke platforms. Maar het EESC weet ook dat er twijfels zijn gerezen over de bescherming van de consument, de dominante marktpositie van bepaalde platforms en de manier waarop zij met gebruikersgegevens omgaan. Om deze redenen is het EESC blij dat de rol van platforms op de markt zorgvuldig tegen het licht wordt gehouden, zoals voorgesteld in de strategie voor digitale eengemaakte markt.

Het EESC is zeer te spreken over de initiatieven om consumenten en bedrijven in heel Europa toegang te bieden tot onlinegoederen en -diensten. In het geval van geoblocking raadt het EESC aan om digitale identiteiten te introduceren die toegang mogelijk maken.

Voorts zou een gestroomlijnd rechtskader van nut kunnen zijn, mits de bedrijfsmodellen voor reclame en marketing hierdoor niet worden verstoord.

Het EESC denkt ook dat nieuwe bedrijfsmodellen en diensten tot grote veranderingen op de arbeidsmarkt zullen leiden. Er zijn veel potentiële risico's en uitdagingen, vooral op het gebied van veiligheid, de organisatie van arbeid en op het vlak van sociale zekerheid. De sociale dimensie, met al haar gevolgen voor de werkgelegenheid, zou een sterke vierde pijler van de strategie voor een Europese digitale eengemaakte markt moeten zijn.

Bij de discussies over de uitvoering van de strategie voor een digitale eengemaakte markt moeten alle belanghebbende partijen worden betrokken en moet, met het oog op een inclusievere samenleving, rekening worden gehouden met de zorgen van het Europees maatschappelijk middenveld, dat burgers, consumenten, ondernemers, werknemers, kwetsbare personen en gehandicapten omvat.

Meer informatie

EESC website: www.eesc.europa.eu

Afdeling Vervoer, Energie, Infrastructuur en Informatiemaatschappij (TEN): www.eesc.europa.eu/ten

Recente adviezen van het EESC

Strategie voor een digitale eengemaakte markt: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.ten-opinions.36149>

Gevolgen van de digitalisering voor de dienstensector en de werkgelegenheid:
<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.ccmi-opinions.34826>

Naar een bloeiende data-economie: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.ten-opinions.33384>

De toekomst van internetgovernance vormgeven: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.ten-opinions.31581>

Digitale samenleving: toegang, onderwijs, opleiding, werkgelegenheid, instrumenten voor gelijke kansen:
<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.ten-opinions.31224>